

M.A. 1st Semester Examination, 2019

SANSKRIT

PAPER—SAN-105

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः

1. यथेच्छं चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः — 2 × 4

(i) भारोपीयभाषापरिवारस्य कस्यां शाखायां संस्कृतमन्तर्भूतम् ?

(ii) अतिह्रस्वस्वरध्वनेः (I.E.) प्राचीनभारतीयार्थभाषायां परिणमनं सोदाहरणं दर्शयतु ।

- (iii) भारोपीयभाषापरिवारस्य शाखाद्वये विभाजने किं कारणम् ?
- (iv) किं तावत् मूर्धन्यीभवनम् ?
- (v) पुष्पिका इति नामकरणे किं वीजम् ?
- (vi) किं नाम समीकरणम् (Assimilation) ?
- (vii) निउ क्याटालोगास् क्याटालोगरम् — इत्यनेन किं बोध्यते ?
- (viii) किं नाम समीक्षान्मकसंस्करणम् ?

2. केषाञ्चन चतुर्णां समाधानं क्रियताम् —

4 × 4

- (i) 'अ' इत्यस्य भारोपीय-उत्सरचानानि ।
- (ii) भारोपीयसन्ध्यज्ञराः ।
- (iii) ग्रीकभाषा
- (iv) क्याटालोगास् क्याटालोगरम् (C.C)
- (v) मातृकायाः पाठभेदे कारणानि ।
- (vi) डेस्क्रिप्टिभ् क्याटालग् (Descriptive Catalogue) ।
- (vii) ग्रास्मन्महोदयस्य ध्वनिसूत्रम् ।
- (viii) गिल्गिटमातृकासंग्रहः ।

3. (क) भारोपीयभाषापरिवारस्य केन्तुम् शाखान्तगतानां भाषाणां वैशिष्ट्यं संक्षेपतः आलोच्यताम् । 8

अथवा

ऐतिहासिकभाषातत्त्वस्य मूलभित्तयः काः ? — यथामति आलोच्यताम् ।

- (ख) किं नाम ध्वनिसूत्रम् ? ग्रिमभट्टोदयस्य ध्वनिसूत्रं सोदाहरण-मालोच्य तस्य सूत्रस्य रूपान्तरे भार्गवमहोदयस्य योगदानं कीदृशम् अस्ति — सोदाहरणं स्वष्टी क्रियताम् । 8

अथवा

अपश्रुतिविषये काचन बृहती टीका लेख्या ।